

Koneita koskevien vaatimusten soveltamisalue laajenee

Euroopan talousalueella valmistettavia koneita ja alueelle tuotavia uusia ja käytettyjä koneita koskevia vaatimuksia on uudistettu. Kesällä 2006 julkaistiin uusi konedirektiivi, jota vastaava valtioneuvoston asetus tulee voimaan vuoden 2009 lopussa. Asetukseen sisältyy uusia koneryhmiä, ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on muutoksia. Koneiden tekniset vaatimukset pysyvät pääosin ennallaan.

Valtioneuvoston asetus koneiden turvallisuudesta (400/2008) sisältää kaikkia koneita koskevat vaatimukset. Se kattaa nyt myös pulttipistoolit, rakennushissit ja osittain valmiit koneet, ja siinä on vaatimuksia traktoreille työturvallisuusriskien osalta. Asetus koskee sekä sarjavalmisteisia että yksittäisiä ja omaan käyttöön valmistettuja koneita, ja myös käytettyjä koneita, kun ne tuodaan Euroopan talousalueen ulkopuolelta. Velvoitteet kohdistuvat koneen markkinoille saattajaan, pääasiassa siis koneen valmistajaan tai tämän Euroopan talousalueelle sijoittautuneeseen edustajaan.

Koneasetuksessa määritellään, miten kone on rakennettava, että olennaiset terveyttä ja turvallisuutta koskevat vaatimukset täyttyvät. Valmistajan on tehtävä koneelle riskin arviointi ennen suunnittelun ja rakentamisen aloittamista. Tarkoituksena on poistaa vaaratekijät koneen koko elinkaaren ajalta, koneen kuljettamisesta asiakkaalle siihen saakka, että kone romutetaan. Valmistajan on rakennettava kone sen tekniikan tason mukaisesti, mikä sillä hetkellä on mahdollista saavuttaa. Vanhentuneita ratkaisuja ja teknologiaa ei tule käyttää.

Asetukseen sisältyvät valmistajan velvollisuudet koneen markkinoille saattamisesta. Valmistajan on huolehdittava siitä, että koneelle on laadittu tekninen tiedosto ja tehty ohjeet koneen oikeaa käyttöä, huoltoa ja korjauksia varten. Koneessa on oltava vaaditut merkinnät, nyt myös koneen nimi. Viimeiseksi valmistajan tulee laatia vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnittää koneeseen CE-merkintä. Koneen mukana on toimitettava käyttöohjeet, joiden on oltava Suomessa myös suomen ja tarvittaessa ruotsin kielellä.

Osittain valmiit koneet

Osittain valmis kone on tarkoitettu liitettäväksi toisiin koneisiin, osittain valmiisiin koneisiin tai laitteisiin. Näin muodostuvan konelinjan riskin arvioinnin helpottamiseksi ja vaatimustenmukaisuuden todentamiseksi osittain valmiin koneen mukana on toimitettava kokoonpano-ohjeet ja liittä-

misvakuutus. Osittain valmiin koneen valmistajalla on oltava hallussaan koneen tekniset asiakirjat mahdollista markkina-valvontatarkastusta varten. Konelinja on CE-merkittävä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Erittäin vaarallisiksi luokitellut koneet tyyppitarkastetaan tai ilmoitettu laitos valvoo valmistajan laadunvarmistusmenettelyä. Jos erittäin vaarallinen kone on valmistettu eurooppalaisten yhdenmukaistettujen standardien mukaisesti, valmistaja voi noudattaa myös täydellistä laadunvarmistusmenettelyä eli varmistaa itse teknisen tiedoston avulla, että kone täyttää koneasetuksen vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen antama tyyppitarkastustodistus muuttuu määräaikaiseksi. Se on voimassa viisi vuotta, minkä jälkeen valmistajan on pyydettävä todistuksen voimassaolon tarkastamista. Todistus on mahdollista pitää voimassa, mikäli senhetkinen tekniikan taso täyttyy. Valmistajan on varmistettava, että kone on aina tekniikan nykytason mukainen. Erittäin vaarallisen koneen asiakirjat on säilytettävä 15 vuoden ajan tyyppitodistuksen antamisesta.

Voimaantulo

Koneasetus astuu voimaan 29.12.2009 ilman siirtymäaikaa. Valmistajien tulee huomioida uudet vaatimukset koneiden suunnittelussa ja rakentamisessa jo ennen asetuksen voimaantuloa. Asetuksen vaatimusten täytyminen tarkoittaa, että myös aikaisemman konesäännöksen vaatimukset täyttyvät.

Lisätietoja:

Koneturvallisuus
TYÖSUOJELUHALLINTO
Tampere 2008
Työsuojeluoppaita ja -ohjeita 16
Koneiden tekniset vaatimukset ja vaatimustenmukaisuus
(<http://tyosuojelujulkaisut.wshop.fi/fi/364>)

Valtioneuvoston asetus koneiden turvallisuudesta
(<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2008/20080400>)